

TEDENSKESLIK

PRILOGA

DOMOVINI

Leto III.

V Ljubljani, dne 3. novembra 1927

Stev. 44

Nesreča italijanske ladje „Princese Mafalde“

Kakor stare pravljice, se nam zde v današnjih časih pripovedovanja o nekdanjih nesrečah, ki so se kaj pogosto dogajale na morju, ko so se potapljale ladje. Že davno so minuli časi, ko je veljal stari pregovor: »Kdor moliti ne zna, naj se na morje poda!«

V času visoko razvite tehnike, ko držijo po cestah težki avtomobili z velikansko brzino, ko se ljudje dvigajo visoko v ozračje in se potapljajo v neskončne morske globočine, so tudi plovbe tako izboljšali, da se pri količkej pazljivosti vodstva ladij ni več treba bati prevoza preko morja iz starega v novi svet, ali obratno. Prenehalo je obupno plakanje pri odhodu, pa naj si bo radi nevarnosti, kakor tudi radi bojazni, da se več ne vidijo. Ali vendar nesreča nikoli ne počiva, človek nikdar ne ve, kdaj in kje ga čaka bela žena. Taka nesreča pa se je dogodila v noči od preteklega torka na sredo, ko je morje zahtevalo ogromno žrtev več sto ljudi.

Kakor je bilo končno ugotovljeno, pa nosi za vso to nesrečo odgovornost samo malomarnost italijanske mornarice, ki si, kakor pač vsa današnja Italija domišljuje, da je neoporekljiva in najpopolnejša.

O veliki pomorski nesreči smo prejeli prva poročila že v sredo, ali seveda drugače pobarvana, kakor se je dogodila nesreča v resnici. V prvih listih je bilo polno italijanske samohvale in pisali so o posadki, ki je postopala naravnost figarsko in zločinsko, kakor o največjih junakih.

Ladja »Princessa Mafalda« je bila zgrajena l. 1908. v Genovi ter je bila že precej zastarele vrste. Dolga je bila 150 m, široka 17 m in je imela 9200 ton; torej ni bila za prištevati med največje parnike. 10.500 konjskih sil ji je dajalo brzino 18 milj na uro. Na njo so imeli po izjavi paroplovne družbe sprejeti 1460 potnikov: v I. razredu je bilo prostora za 130 oseb, v II. za 125, ostalo pa za 3 razred. To število je seveda znatno pretirano. Ladja je vozila po večini izseljence iz Genove v južno Ameriko. V uporabi je bila na tej poti že 15 let.

Po službeni izjavi italijanske paroplovne družbe je bilo na njeni sedanjí plovbi, ko se je dogodila nesreča, 968 potnikov in 240 mornarjev. Bilo jih je seveda mnogo več, med njimi kakih 50 Jugoslovenov. To so Italijani poročali radi tega, da bi ublažili nesrečo. Poleg tega so poročali, kako junaško se je vedel kapetan Guli, ki je zapovedoval ladji, in pa ostali oficirji in moštvo. Iz strahu in da omilijo nesrečo, ki se je zgodila po njihovi krivdi, so hoteli vse zatajiti. Trdili so, da so poročila svetovnih časopisov neresnična in da je

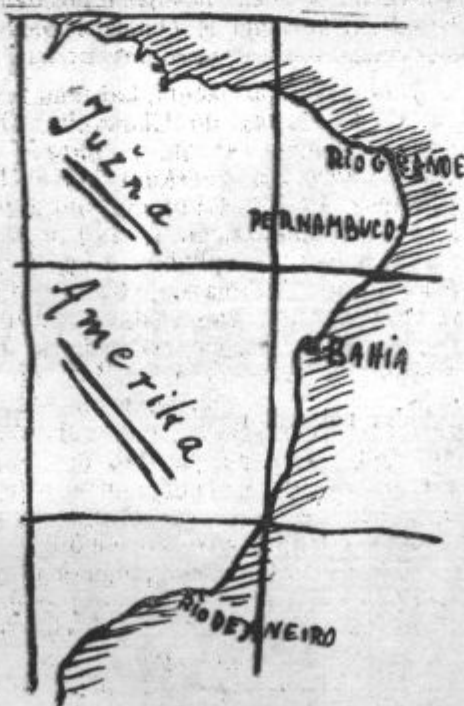
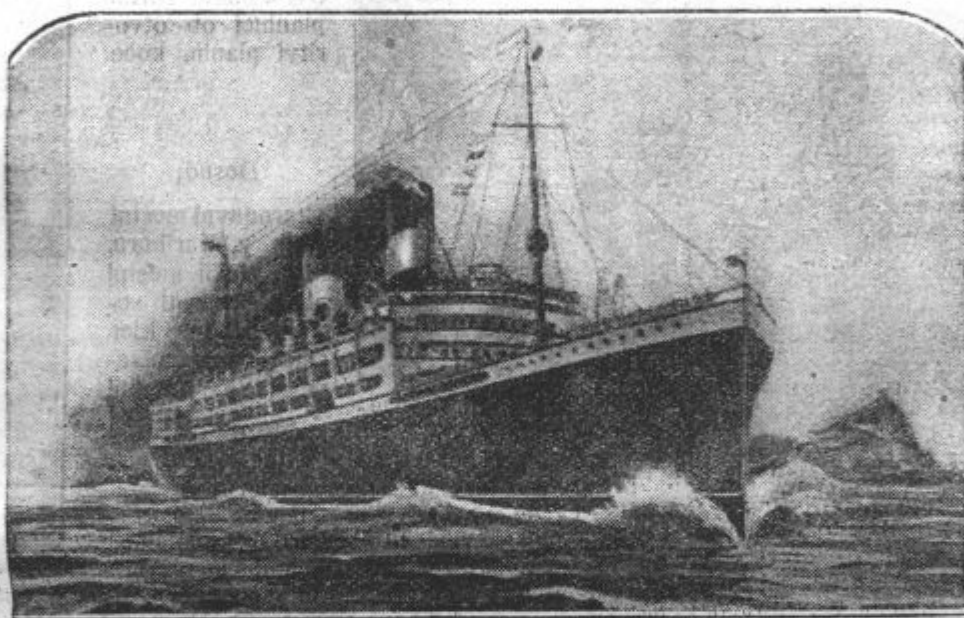
utonilo samo par potnikov, ostali pa so bili rešeni, seveda v prvi vrsti po zaslugi njihovega vojaštva.

Ali nič ni tako prikrito, da bi končno ne bilo očito. Očividci, ki so bili med srečnimi, da so si oteli življenje, pripovedujejo o nesreči seveda vse drugače. Po njihovih poročilih je bilo sledeče:

Okoli pol osmih zvečer je bilo, ko so revnejši sloji v tretjem razredu že odhajali k počitku, dočim je gospoda prvega in drugega razreda plesala in se zabavala na najrazličnejše načine. Kar so občutili posetniki ladje močan sunk, a nihče ni vedel, kaj da se je zgodilo prav za prav. Ker ni bilo nobenih signalov, so se mnogi pomirili, le nekaterim je bila pojav sumljiv in so odhiteli proti krovu ladje, da dobe pojasnilo od kapetana ladje. Ali ko so prišli na stopnišče, že so jih ustavili mornarji in niso pustili dalje. Nihče

ni smel zvedeti, kaj se je zgodilo. Takoj na to pa se je dogodil zločin, kakršnega ne pomni zgodovina pomorstva. Oboroženi mornarji so odhiteli v spodnji del ladje, kjer so bivali v tretjem razredu revnejši sloji, in jim zaprli vse izhode. Lahko si predstavljamo strah, ki se je polotil ubogih ljudi, ko so slišali zunaj vpitje in klicanje na pomoč, sami pa so bili zaprti, ujeti v kletk in so le to vedeli, da so zapisani smrti. Odigrali so se strašni prizori. Vpitje, jok, kletev, vse se je mešalo med pol blazno, nesrečno družbo ubogih. Med tem pa so mornarji že spuščali v vodo rešilne čolne, kamor so sprejemali visoko gospodo in tiste, ki so več plačali. S krova ladje so z brezžičnim brzojavom, z radio-aparati klicali pomoč, ki se je odzvala in rešila precejšen del potnikov. Predno pa je prišla rešitev, je poginilo mnogo ljudi. Radi zmedenosti načelstva ladje in pa nediscipline vojaštva in mornarjev so bili rešilni čolni prenapolnjeni in so se prevrnili, nekateri obupanci pa so se hoteli rešiti na ta način, da so poskakali v morje in se hoteli rešiti na raznih plavajočih predmetih, kakor na deskah, tramih in sličnem. Zašli so pa v drugo nevarnost. Na kraju morske nesreče so se že zbrale velike krvoločne ribe, morski vol-

kovi in pričeli so grabiti in trgati nesrečneže. Bili so v vodi grozni prizori. Na brezžične brzojavne klice so proti kraju nesreče prihitali vsi parniki, katere je dosegla brezžična vest o nesreči. Prvi je bil na mestu junaški kapetan francoske ladje »Formosa«. Z grozo je doznal, kaj je storil kapetan »Mafalde«, da je zaprl tretji razred, in brzo rešil uboge nesrečnike. Poleg francoske ladje so yprispele na kraj nesreče ena nemška, angleška in braziljska ladja.

Pozorišče nesreče ob brazilski obali

Levo:

Inž. M. Schneller, načelnik gradben. oddelka direkcije držav. železnic v Ljubljani, je imenovan za direktorja žel. direkcije v Sarajevu.

Desno:

Otvoritev novega planinskega zavetišča na Sv. Planini nad Zagorjem, kamor so prišli člani plan. društev celo iz Zagreba.

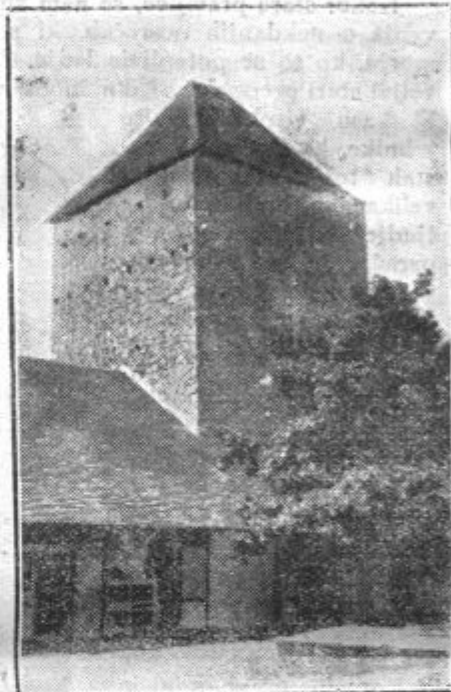

Levo:

Pred cerkvijo na Sv. Planini zbrani planinci ob otvoritvi planin. koč.

Desno:

Starodavni mestni stolp v Mariboru, ki je služil mestni obrambi proti severozapadu, kjer sta se spajala severni in zapadni mestni zid.

Akademski dom v Beogradu, ki ga je kralj Aleksander poklonil revnim dljakom.

Hiša † Cecilije Ivačič v Stari vasi pri Vidmu.

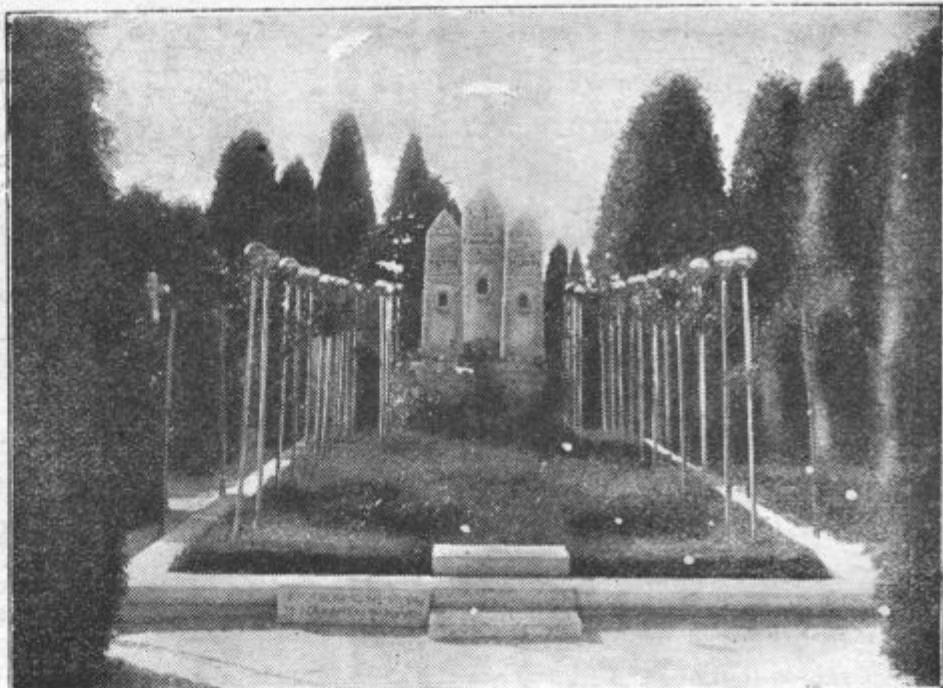
Umrjena Cecilija Ivačič na mrtvaškem odru.

Planinski dom na Kovcah nad Tržičem so zgradili za planinstvo vneti Tržičani in ga v kratkem slovesno otvorijo.

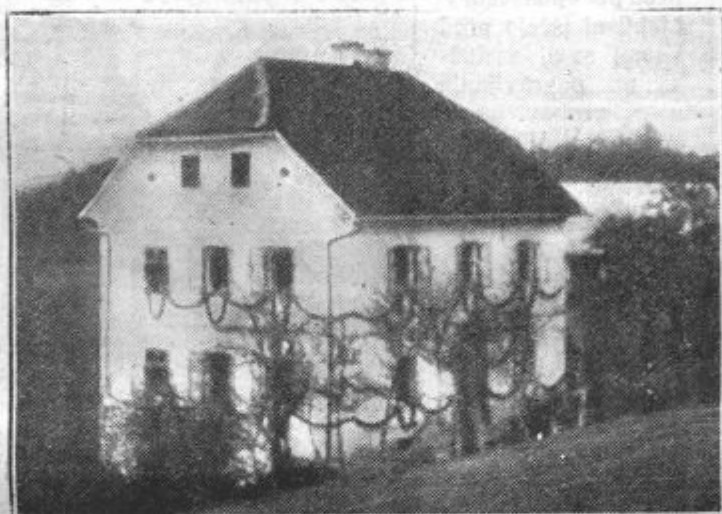
Gostje ob proslavi 70letnice šole v Podzemlju.

Zgoraj desno: Trojni grob — pisatelja Ivana Cankarja in njegovih prijateljev pesnikov Dragotina Ketteja in Murna - Aleksandrova na pokopališču v Ljubljani.

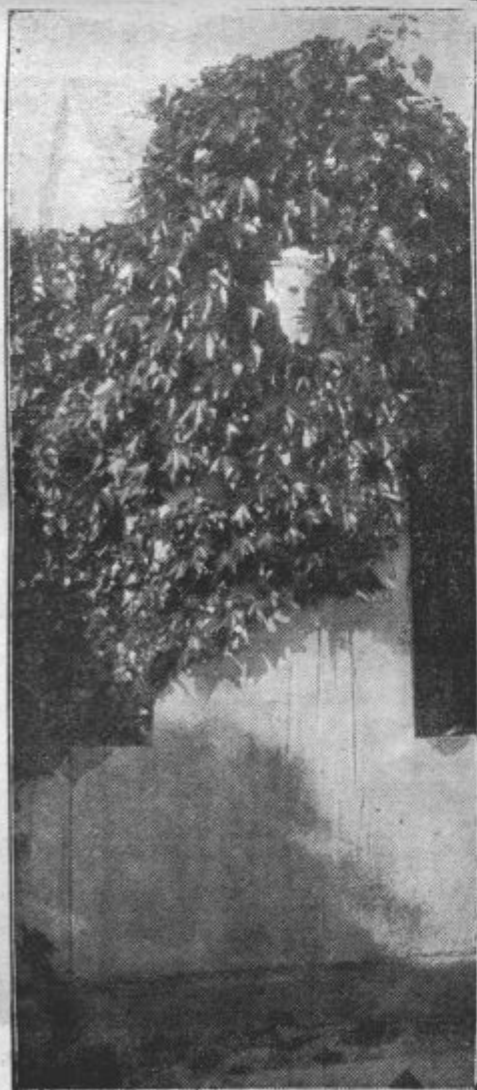
Mimi Kleinova iz Kranja, ki jo je njen ljubljeneec ustrelil v Zagorju.

Osnovna šola v Podzemlju v Beli Krajini ob 70letnici ustanovitve.

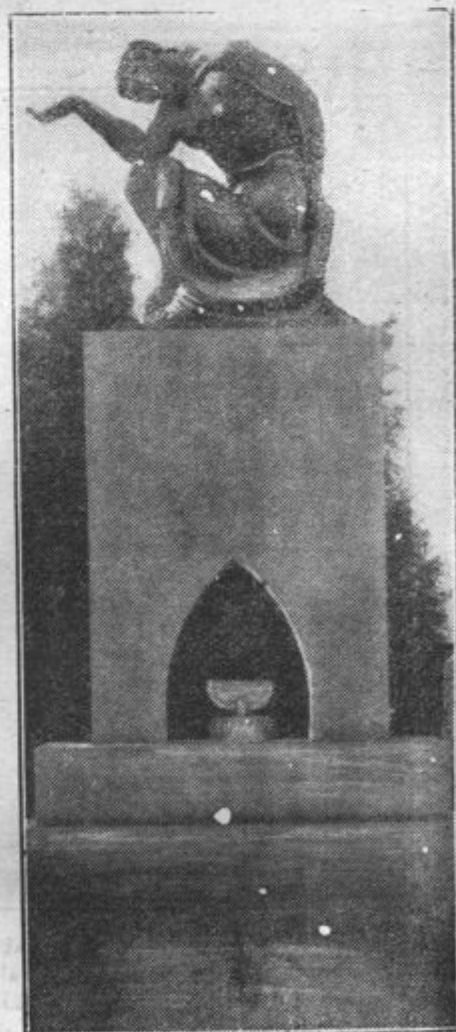
O. Kastelic iz Ljubljane, ki je ustrelil svojo ljubimko M. Kleinovo in tudi sebe teko rani, a bo najbrže ostal pri življenju.

Marmornata soha na grobu — na pokopališču v Ljubljani.

Levo: Z bršlinom in divjo trto ovit nagrobni spomenik v Ljubljani.

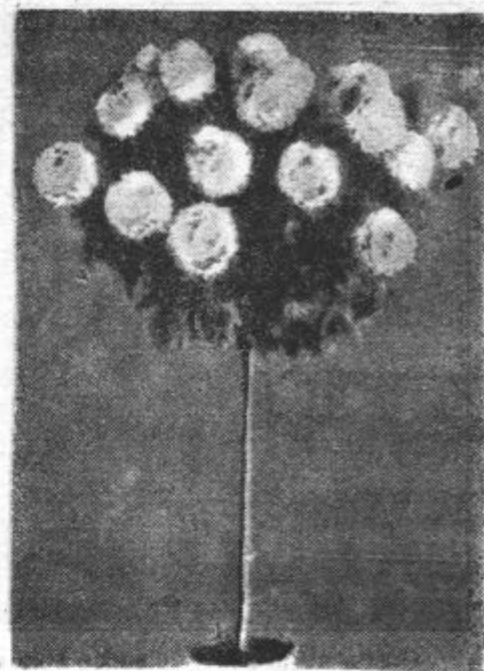
Desno: Nagrobnik z bronastim kipom na ljubljanskem pokopališču.

Levo:

Dva metra dolgo pipo
je dobil v dar angleški
ministrski predsednik
od visokošolcev
v Birminghamu.

Desno:

Krizantema — pri nas
pod imenom «vsesve-
tarica» — znana lepa
cvetica, vzgojena v
obliki drevesca.

Desno:

Brezposelni delavci
pred pokopališčem v
Ljubljani iščejo pred
Vsemi sveti zasluž-
ka pri popravljanju
grobov.

Levo:

Kostanjarica v Ljub-
ljani, ki pače kostanj
vso zimo in jo obi-
skujejo posebno radi
otroci — da si pri-
voščijo za dinar uži-
tek in ogrejejo roke

Nebotičnik v Newyorku v Ameriki s 37 nadstropji.
Do 32. nadstropja so nameščene zaloge za blago, za
glavni uradi in banke, počenki s 23. nadstropjem so
pa bogato opremljena stanovanja, obdana z vrtovi.

Velikanski cvet vsesvetarice, ki ga znajo mestni vrtnarji vzgojiti umetno, da
je še enkrat tako velik, kakor ga vidimo na naši sliki.